

Előfizetési ár:

helyben, háshoz hordva
Negyedévre . . . . 2 korona.
Félévre . . . . . 4 korona.
Vidékre postán küldve
Negyedévre . . . 3 kor. 50 fl.
Félévre . . . . . 7 kor. — fl.

KECSKEMÉTI LAPOK

(A KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG FŐLAPJA)

POLITIKAI ÉS TARSADALMI LAP.

Megjelen vasárnap

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:Budai-nagy-úton 151. sz.
hova a lap szellemi és anyagi
részére vonatkozó összes
dolgok intézendők.

Kiadó:

a Rézvény-nyomda.

Főszerkesztő:

Dr. NAGY MIHÁLY.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZÁNTÓ KÁLMÁN.

A szerkesztő lakik:

V., N.-Körösi-utca 26. sz.

Városunk közgazdasági viszonyai.

(Három közlemény.)

I.

Kecskemét, 1902. jan. 19.

Figyelemmel kísérve városunk pénzügyi viszonyait, tekintetünk első sorban takarékpénztáraink és bankjaink felé fordul, melyeknek már részint meg volt, részint pedig ma van a közgyűlésük. Ha tevékenységükre pillantunk, láthatjuk, hogy működésük úgy népünk, valamint magára az intézetekre is igen hasznos és jótékony hatással volt. A tavalyi állapothoz képest igaz ugyan, hogy intézeteink közül csupán a Leszámitoló bank volt képes nagyobb tiszta jövedelmet produkálni, de ezt is csak egy új üzletág létesítésével, illetőleg annak úszáshozásával érthette el. Létesítették pedig az 50 éves amortizációs kölcsönt a hitel rovására, mert nagyobb kölcsönök adására igaz hogy üdvös, sőt hasznos lett ezen új üzletág létrehozása a helyi piacon, de bizony kisebb kölcsönöknél az csakis a hitelképeség kárára történt és bár nem akarunk nemzetgazdaságtani fejtegetésekbe bocsátkozni, csupán azt jegyezzük meg, hogy szegény magyarnak mindég az kell, ami új és csak mikor már késő látja be, hogy biz ez nekem nem való, tér vissza előző állapotára és nem vétünk neki, 2-3 évet ismét a régi rövidebb lejáratú kölcsönéhez fog folyamodni, mert nem lesz neki előnyös az, hogy birtoka olyan sokáig le legyen kötve, miáltal apróbb hiteleit fedezni nem képes; belátja ezt és inkább kirogyoskodja, kikoplalja, csak hogy hamarabb szabaduljon terheitől.

Az elszegényedés az idén már nem olyan nagy, mint tavaly, ami abból látható, hogy összes pénzügyi intézeteinknél a régi adósságok visszafizetésének levonásával új hitel csupán 953,463 kor. 13 fillér, míg ellenben a négy pénzügyi intézetnél a betétek összege a tavalyihoz képest 2,384,764 kor. 42 fillérrel növekedett, vagyis egybevetve e két számot a vagyonosodás a négy pénzügyi intézetnél érdeklő felek javára 1,431,301 kor. 29 fillér. Maga Kecskemét városa is vagyonosodott, mert leszámítva a 6 millió kölcsönt, amit az év elején és sajnos a legrosszabb viszonyok között vett föl, vagyonosodása a bortokszerzésben látható.

Hogy mennyire javultak a pénzügyi viszonyok mult, azaz 1900. évhez képest, az leginkább kisiparosainkon vehető észre, mert kik voltak eddig legjobban eladósodva, mint kisiparosaink! És ime most kik fizetik vissza

legjobban tartozásaikat, ismét csak kisiparosaink. Ennek magyarázata pedig abban áll, hogy oly sok egymásután következett rossz esztendő majdnem teljesen tönkre tette őket és csak az ideai produktív termeléses és áldásos év húzta ki a sárból. Mindezek előrebocsajtása után rátérek most pénzügyi intézeteink egyes üzletágainak részletes ismertetéséhez, összehasonlítva azt az elmúlt esztendeivel, ám beszéljenek helyettem a rideg számok.

A nép nyelvén »nagy takaréknak« unok vagyis a »Kecskeméti Takarékpénztár Egyesület« ideai összfordalma körülbelül 8 millióval csökkent, de csökkent nemcsak a forgalom, hanem a tiszta jövedelem is, ennek oka pedig a méltányossági szempont és a kamatláb leesése. Az 1900. évi tiszta nyereség, a 254,803 kor. 46 fillér, most csak 241,631 kor. 69 fillérre redukálódott, vagyis 13,171 kor. 77 fillérrel lett kevesebb.

Főbb üzletágaik szerint pedig a betéti üzlet a mult évi 4,818,682 kor. 60 fillér helyett most 5,735,586 kor. 57 fill., vagyis a mult évihez 916,903 kor. 97 fill. emelkedést mutat, míg váltótárczájuk 130,113 kor. 84 fillérrel apadt, mert a mult évi 3,070,559 kor. 66 fillér helyett az idén csupán 2,940,445 kor. 82 fillér. Ennek azután természetes kifolyása az lett, hogy az eddigi 2,175,100 kor. 26 fill. vizsgálatszámítás, most 1,323,189 koronára csökkent, vagyis 851,911 kor. 26 fillérrel apadt, ellenben jelzálogkölcsönt 57,017 kor. 91 fillérrel többet folyósítottak az idén, mert az elmúlt évi 3,697,922 kor. 57 fill. jelzálogilag bekeblezett tartozások az idén 3,754,940 kor. 48 fillérre emelkedtek, ami ismét már a bizalomra vezethető vissza. A többi üzletágban oly jelentéktelen változás állott be, hogy annak részletezését most elhagyjuk.

A »Kecskeméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank«-nak esett legnagyobb összfordalma a mult évihez képest, mert az 50 millió forgalommal egyúttal tiszta jövedelmük is 23437 kor. 80 fillérrel lett kevesebb, amit a részvényesek alaposan megéreztek, úgy, hogy a mult évi osztalék részvényenként 8 koronával lett kevesebb. Ennek magyarázata pedig abban rejlik, hogy a népbank volt eddig az Osztrák-Magyar Bank kecskeméti mellekhelye is, de a bankkormányzat egy itteni íjók felállításával ezen funkcióját megszüntette és így jövedelmét is tetemesen csökkentette. Érzékenyen érintette még népbankunkat a papírok nagy esése is, amennyiben a Magyar

Iparbanknál a részvények értéküknek majdnem egyötödére devalválódtak és így ennek leírására már értékpapirtartalékuk sem volt elég, úgy hogy a fedezet hiányt kénytelenek voltak a tartalékalapból leírni, mert az árfolyam különbség 25034 kor. 68 fillért tett ki. Betétállományuk 107872 kor. 53 fillérrel növekedett azonkívül a városi 576471 kor. 30 fillérrel, összesen tehát 684343 kor. 83 fillérrel, ami igen szép haladás. Váltótárczájuk 495584 kor. 76 fillérrel emelkedett, daczára hogy visszleszámitolásra 775775 kor. 88 fillérrel kevesebb értékű váltót küldtek. Jelzálogkölcsonk alig észrevehetően fogyott, míg ingatlan birtokok a multban nem volt, most ennek értéke 75397 kor. 49 fill. Többi üzletágban csekély változás van.

A »Kecskeméti Központi Takarékpénztár« is éppen úgy, mint a többi intézetek — egyet kivéve — úgy forgalmában, valamint jövedelmében is szintén érzékenyen fogyott. Daczára, hogy forgalmában még a többi intézetekhez arányitva ő veszt legkevesebbet és pedig 3205244 kor. 35 fill.-t, jövedelme a mult üzletév jövedelméhez képest mégis 6665 kor. 40 fillérrel kevesebb, mit azonban a részvényesek csak annyiban érznek meg, hogy az osztalék nem lett több csupán annyi mint mult évben, részvényenként 36 kor.

Betétállományuk 740039 kor. 92 fillérrel szaporodott, rendes és biztosított váltóik 19 ezer korona szaporulata, fedezett váltóik 14 ezer korona esését okozta, noha folyó számla kölcsönt az idén 131123 kor. 34 fillérrel többet folyósítottak a mult évinél visszleszámitolásuk mégis 485497 kor. 81 fillért esett. A többi üzletágaiban jelentéktelen a változás, csupán jelzálogkölcsonk 41 ezer korona esése méltó említésre.

Ami a »Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank«-ot illeti ezen egy intézet az, melylyel már főntebb is foglalkoztunk és melynek jövedelme a mult évihez képest 8234 kor. 95 fillérrel növekedett. — Összfordalma 8773162 kor. 93 fillérrel nagyobb a tavalyinál, betétállománya ellenben, ha a városi betétet leszámítjuk, csupán 56256 korona emelkedést mutat. — Váltótárczájuk 667 ezer koronával több, de visszleszámitolásuk szintén 1003142 kor. 36 fillérre emelkedett. Új üzletág létesítésével pedig elérte azt, hogy mindkét jelzálogkölcsonk álladéka 1901. deczenber 31-én 427008 kor. 26 fillért tesz ki.

Ime mindezekből látható, hogy pénzügyi viszonyaink mult évihez ké-

pest mennyit javultak és azt hisszük, ha a mai pénzösség tovább tart, még jelentékenyebben is változnak, hiszen már nincs más hátra, minthogy az Osztrák-Magyar Bank leszállítsa kamatlábát, akkor majd lesz olcsó kölcsön és lesz út engedve kisgazdáink, kisiparosaink és kiskereskedőinknek is a nagyobb befektetésekre és ezáltal a nagyobb produktív termelésre.

Egyet-mást az egészségügyről.

A különféle tényezők közt, melyek egy országnak és szűkebb körben egy város fejlődési történetében szerepet visznek, bizonyára egyik legfontosabb tényező az egészségügy. Ezt az igazságot régen felismerték a gazdaságilag és műveltségben egyaránt magas fejlettségű nemzetek és ezek nem riadtak vissza a legnagyobb pénzáldozatoktól sem, mikor arról volt szó, hogy megfelelő intézkedésekkel óvják és biztosítják az élet legdrágább kincsét: az egészséget.

Ezen országok városaiban láthatni nagyszabású esaternázásokat, melyek a házak és utcák szennyvizeit elvezetik és így uton megakadályozzák a város talajának átszennyeződését; ott láthatni a nagy költséggel létesített vízvezetékkel, melyek bőségesen látják el a lakosságot tiszta, egészséges ivóvízzel; ott vannak a drága szabályozás által nyert széles utcák és terjedelmes, befásított terek, melyek a lakosságnak mindig tiszta levegőt szolgáltatnak. Mindezen költséges berendezéseknek az a céljuk, hogy a lakosságot mindazon ártalmaktól megóvják, melyek alkalmasak arra, hogy egy városban bizonyos betegségeket állandósítsanak és az emberek egészségét állandóan veszélyeztessék, végeredményben pedig a halálzási arányszámot emeljék.

Kérdés, hogy az egészségügyileg jól berendezett városok valóban elérik-e a kitűzött célt? a statisztika, mely a különféle városok halálzási százalékát kimutatja, megadja a feleletet. Vannak városok — nem Magyarországon — melyekben egy évben ezer emberből 16 hal el; másokban, melyek egészségügyileg szintén elő-

haladottak, a halálzási százalék 18 és 24 közt váltakozik; ezekkel szemben a rossz egészségű városokban a halálzási százalék — ezer lélek után — 35—40-ig emelkedik.

A városok melyik osztályába sorozható Kecskemét? Sorozható, nem, a legjobbak, de nem is a rosszabbak közé. Még évekkel ezelőtt városunkban is a halálzási százalék kevés eltéréssel 30, sőt ennél is magasabb volt; ezzel szemben igen öröndetes javulást mutatott az elmúlt 1901-ik év. Az orvosi hivatalban vezetett statisztikai feljegyzések szerint ezen évben a halálzási esetek száma 1406 volt s ezzel Kecskemét az egészségügyileg előrehaladottabb városok sorába emelkedett, a halálzási százalék ugyanis 26 és egy töredéket tesz ki. Az 1406 halálzással szemben az élve születések száma 2192 volt, mihez képest a születési többlet 786 volt.

Felekezetek szerint a halálzások és születések következőké viszonylanak: római katolikus elhalt 1036, született 1519; református elhalt 321, született 508; ágostai evangélikus elhalt 16, született 29; izraelita elhalt 33, született 52; s ezen viszony több évi tapasztalat szerint állandónak mondható. Az elhaltak közül külterületi volt 489, tehát valamivel több egyhármadánál; korra nézve pedig 3 éven aluli volt 628, jóval kevesebb a nálunk megszokott 50 százaléknál.

Minek tulajdonítható a 3 éven aluli gyermekek kedvezőbb halálzási százaléka? Erre felvilágosítást adnak a halál-okokról szóló feljegyzések. Tudni való, hogy a gyermekek magas halálzási százalékát rendszerint azok helytelen ápolása és nem kis részben a ragályozó gyermekbetegségek, nevezetesen a ronesoló toroklob és a járványos vörös- és skarlát himlő okozzák; volt olyan esztendő, mikor egy évben 300 gyermek betegedett meg ronesoló toroklobban és meghalt kerek egy száz, vörös himlőben és skarlátban is elpusztult 50-60 gyermek; e tekintetben városunkban az utóbbi években igen öröndetes javulás állott be, difteritisz sokkal kisebb számban fordul elő. 1901-ben mindössze 88 ilyen eset volt, kik közül meghalt 20; skarlát himlő előfordult 12 esetben s ezekből meghalt 4; vöröshimlő pedig mindössze 3 volt; a többi járvá-

nyos betegségek tekintetében hasonló javulás állandóan tapasztalható, például a typhusz betegség, mely minden nagyobb városban kisebb nagyobb járvány alakjában szokott fellépni, városunkban csak szörványosan észlelhető, rendszerint 60—70 esetben fordul elő. Mindezen jelenségek pedig kétségtelenül városunk egészségügyének javulása mellett szólnak.

Ámde, ha mindezeket öröndetes tudomásul vesszük is, be kell vallanunk, hogy messze vagyunk még attól, hogy Kecskemét egészséges városnak legyen tekinthető, de törhetlen akarattal törekednünk kell, hogy azok legyünk. Az leszünk, ha idővel megakadályozzuk a város talajának fertőzését, ha eltűnnek a kiesiny telkeken a nedves, nem szellőzhető lakások, ha létesülnek célszerű esaternázások és mi ezzel kapcsolatos, ha létesíteni fogunk vízvezeték. Nagy feladatok ezek, kell azokhoz érzék és sok pénz; valamint háborút, ugy egészségügyet is sok pénzzel lehet megcsinálni.

De bizunk vezérő férfiakban, kik az irány megjelölték és bizunk a haladás erejében, mely nem türheti a tehetetlen pangást és a fejlődés megakasztását.

Dr. Kecskeméti Lajos.

Az időjárás 1901-ben.

Irta: Hanusz István.

(Folytatás.)

4

Február 25-én iszonyu hóvihár volt Odesszában —6° mérséklet mellett, a vonatok be nem érkezhettek, a városban a hótakarításra rá nem bírtak. A Krimből jövő Szineusz gőzöst a szélroham sziklához vágta, a mentésére 2 hajót küldöttek; a kikötő pár hajóját leszakította a horgonyról s azok iszonyu pusztítást vittek véghez a többi hajó között. A városból vonat nem indulhatott, 1000 nél több utas rekedt meg.

Március 4-én kiöntött a Hernád a rohamos hóolvadáستól, Kassán árvízveszély. Kiöntött a Rákos-patak Pécelen, Csabán, Keresztúron, Budapesten; forgalmi akadályokat okozott az Ipoly megdagadása,

TÁRCZA.

Országgyűlés, király, miniszterek.

(Dr. Jászi Viktor második népies előadása.)

(Folytatás.)

3

De arról is meggyőződhetnek, hogy még sem tolvajlás az, mikor az állam az a maga polgárainak zsebéből kivieszi a garast, visszatérül az legnagyobb részt, bár tévedés lehet, hisz emberek vagyunk; lehet, hogy e pénzek, az adók egy részét lehetne talán máshová, jobb célra fordítani, mint a hogy egyik-másik esetben történik, de összevéve mégis csak mindnyájunk javára fordítják.

Ha tehát rosszul is esik, hogy a mi zsebünkbe nyúl az állam, aki az ország érdekében pénzt ad, az nem hiába való dolgot eszelecszik, mert az sokszorosán megtérül és szép és szent kötelességet végeznek a polgárok, hogy pénzükből az ország, a köz java fejlesztessék.

Igy röviden soroltam el, mi dolga van az országnak. Az a sok miniszter mindegyike egy külön dologban jár el; mindezekben rendelkezik, határoz az országgyűlés; a király pedig mindenre felügyel.

Látjuk tehát, hogy az ország dolgait háromféle fórum, hatóság végzi: a király, a miniszterek és az országgyűlés. Ennél fogva, ha az ország dolgairól akarunk

beszélni, először ezekről kell szólni, majd szólunk ezek után magunkról, erről a nemzetről.

A királynak az állását, hogy megismerjük, erre nézve legjobb lesz, ha egy jó idővel visszafordítjuk, ugy ezer esztendővel, a történelem lapjait. Most volt csak a millenium, az ezredéves ünnep, mert ekkor volt ezer éve, hogy a magyarok ide jöttek és elfoglalták ezt a földet és azóta itt él a magyar nemzet. Ezek a magyarok mielőtt még bejöttek volna, mint aféle vándor, harcias nép, törzsekre volt szakadva, nem volt egy vezetés alatt. 7 vezér alatt 7 törzset alkottak. Nagyon természetes, hogy 7 felé szakadva, 7 fő alatt nagy dolgokat nem tehettek, mert ha az egyiknek tetszett, ugy erre, a másik meg amarra hadakozott, minek vége rendszeren az volt, hogy megverték őket és véres fővel tértek haza. Belátták, hogy ez így nem maradhat; egyesülni kell tehát, mert külön külön semmit sem lehet csinálni, mert ha az emberek valamit el akarnak érni, akkor egyesülnék: csak azok boldogulhatnak, akik együtt tudnak dolgozni. Belátták ezt ők is már ezer esztendővel ezelőtt és egyesültek. Ma bizony nem igen látják be! Hét ember mind másfelé vezetne, a mi bizony furesa lenne; mintha egy kocsiba 7 lovat fognának s mind a hét másfelé huzna. Választottak hát egy közös főt és ennek vezérlete alatt jöttek be. És amikor közös fővezért választottak, akkor a 7 vezér, ki lemondott hatalmáról, esküt tett arra, hogy a megválasztott vezért követi és mind együt-

tesen közre munkálkodik és a magyarságot diadalra, dicsőségre juttatja. Midőn pedig esküt tettek, a hagyomány, a régi szokás szerint késsel karjokat felvágták és a közös edénybe csepegő vért kiitták. Ha elmennek a közgyűlési nagy terembe a város házában, ott látnak egy képet, melyen a 7 vezér a nagy szerződésre készül és karjukon felvágják az eret, hogy kihulló vérükkel megpecsételjék a szerződést, mit kötöttek.

Ez az egyesülés biztosította a sikert, mert most már csak egy akarat volt s a mit kezdettek, azt ki is vihették. Így kezdődik a királyság: hogy a közös vezér vezesse őket a háborúba, parancsoljon nekik, védje meg őket. Fővezérré lett pedig Árpád és az ő ivadékaik voltak később is azok, mindjárt a honfoglalás után. A hagyomány azt tartja, hogy itt Kecskemét város határában Pusztaszeren összejöttek a vitézek, itt tanácskoztak és megállapodtak, hogy rendezzék az ország dolgait és megállapodtak abban is, hogy a fővezér mindig Árpád fimaradékaiból választassék. Így is történt.

Aztán mikor már majdnem több, mint száz év elmúlt, egy nagy esemény történt. Elfogadta a kereszténységet Magyarország. Szent István volt az, a ki elterjesztette, bizony nem mindig vízzel, hanem tüzzel-vassal is, mert a jó szó kevés lett volna arra, annak a harcias népnek csak az erőszak kellett. De tudta alkalmazni Szent István ezt is és meg is mentette az országot. Mert a pogány magyarok egyes csapatokint szana szét

Balassa-Gyarmat napokon át nem kapott postát, Ipoly-Ságh viz alá került. A mint a márciusi melegebb napok elvitték Boroszló környékén Sziléziában a téli nagy havat, alatta 27 ember hullóját lelték. 6 án kiöntött a Nyitra és Galga.

7 én nagy hózivatar Bécsben, kitepte a telefondrótok falba erősített szögeit is, a leszakadt vezetékek több fiaker lovat megöltek, embereket megsebesítettek, a kárt 1/2 millió koronára számítják, a hó azonban nem maradt állandó, csakhamar bokáig érő olvadék borította az utcákat. Ugyanakkor hó okozta forgalmi akadályok voltak a kanizsai, fumei, temesvári vonalokon; Aradon már 9-én délután nagy villámlás, dörgés és jégeső, Boros-Sebesen mogyoró nagyságu szemekkel; de még Mohács és Baja között jégrekedés a Dunán, a Szamos és Felső-Tisza keményen állott, de kiöntött a Tarna. A Biskaja öbölben és Anglia partján hajók veszttek el a tengeri viharban.

10 én árvízveszély Szatmárt. Szieliában Paternoban reggeltől kezdve vörös fülhő borította az eget, a város képe olyan volt, mintha vörös tentába mártották volna, délben viharral eredt meg a vérszinű eső, hasonló tünemény a szigeten több helyt. Rómában is sárga volt a felhők színe, Nápolyban már vörös-sárga. Nem akarta a kétségbeesett nép hinni, hogy az a Szahara fölkevert és a Szirokkótól áthozott pora. Fiumében sáreső jelentkezett 11-én éjfél után, Zágrábban 2 órakor. Villachban és Gasteinban, Klagenfurtban, mint vörös hó jelentkezett az. Coburgban száraz homok hullott. Elhatolt e természeti tünemény Berlin, Hamburg, Schleswig-Holsteinig, nálunk Veszprém, Komárom, Pozsony vármegyékben észlelték.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZ.

** Aradi Aranka vendégszereplése.
Az aradi ujságok mind egyhangu elragadtatással beszélnek társulatnak soubret-

mentek, külső országokba dúltak, pusztítottak; összefogtak hát ellenük, sokszor megverték őket és már attól lehetett tartani, hogy ha ez így tart tovább is elpusztul a magyarság. Ez ellenében mentette meg István az országot, mert a keresztény vallás törvényei, erkölcsi megneveltek a magyarságot, idehaza maradtak, kezdtek tanulni, művelődni és a többi népek között békében élni. Szt. István felvette a „király” czímet, de tovább is megtartották a régi szerződést, mert István is, meg utána sokáig a királyok, mind Árpád nemzetségéül választottak. 300 év múlva kihalt az Árpád-ház és a nemzet máshol nézett király után s keresett erre való embert; hanem sokáig nem maradt meg egy családban a királyi méltóság, mert a kiket választott, az ivadékaik hamar kiveszték. Ugy, hogy egy pár száz év alatt a legkülönbözőbb családbeliek lettek királyokká.

Egy pár száz év így hát megint elmult. 1526 ban a Habsburg-családból, a hatalmas szomszédbeli ország fejedelmi családjából választott királyt a nemzet úgy, mint szokta, hogy a király fiutódai közül választja majd az utódokat is. Ez a család a mai uralkodó H. család. Eleinte úgy került a trónra, hogy a nemzet azt mondotta: megválasztalak, de az utánad következőket én fogom utódaid közül kiválasztani. És így is történt.

(Vége köv.)

tejével, Aradi Arankának ottani vendég szerepléséről. Egyformán magasztalják kedves hangját, ügyes játékát, bájos megjelenését. Háromszor lépett föl a *Suhanc, San-Toy* cimszerepeiben és az *Eleven ördög* Mariannejában. A *Suhancról* így ír az Aradi Közlöny: A pajkos, szeleburdi, de aranyos szívű kis nyomdászgyerek mindenben megfelelt a vendég temperamentumának. Eleven volt a játéka, kedves és megnyerő a eszegeése, úgy hogy már első belépője után megragadta a közönséget. Az volt az ítélet, hogy *Aradi* rövid idő alatt rendkívül sokat haladt, hogy játéka, próbája és éneke igazi szoubretté avatja őt. A mai előadás felhangzott sok taps, kihívás és ismételtetés nem az udvariasság megnyilvánulása volt, hanem megjutalmazás az élvezetes alakításnak és tetszetős ének tudásnak. A másik lap *San-Toyról* így nyilatkozik: Aradi Aranka második vendégfelépése alkalmával még nagyobb közönség jött a színházba. A vendég szép szinpadit tehetségéről és sikeréről még sokan óhajtottak meggyőződést szerezni és mindazok, akik Aradi Aranka mai *San-Toy* alakítását láthatták, a legnagyobb örömmel ismerték el azt, hogy a bírálat róla inkább keveset, mint sokat mondoit, mikor megdicsérte.

Mai fellépése valóságos siker volt. A közönség minden egyes énekszámát megtapsolta, sőt meg is ismételtette és felvonások után többször hívta a lámpák elé. Énekén, játékán meglátszott, hogy az elfogultság, mely az első fellépéssel járt szokott, teljesen megszűnt és hogy uralta a szinpadot kedvességével, elevenességével. Külső megjelenése sem tévesztette el a hatást, szép és esinös volt és ez magában véve az operettnél fél sikert jelent. Most már sajnáljuk, hogy vendégfellépése csak így rövid időre szól, szívesen vette volna a közönség, ha az egész szezonban körünkben maradhatott volna.

Őszintén örülünk, hogy ha már nekünk nélkülözünk kellett, legalább a távolban szerzett dícsőséget a kecskeméti társulat hírnevének.

Heti műsor.

Vasárnap, január 19 én d. u. Asszonyregiment, este a Vigéczek. Bérlet szünet.
Hétfőn, jan. 20-án: *San-Tay*. Páros bérlet.

Kedden, jan. 21-én: *Svihákok*. Páratlan bérlet.

Szerdán, jan. 22-én: *Othello*. Páros bérlet.

Csütörtökön, jan. 23-án: Folt amely tisztit, Makó Aida fellépéssel. Páratlan bérlet.

Pénteken, jan. 24-én: *Aranylakodalm*, (félhelyárok.)

Szombaton, jan. 25-én: *Hoffmann* meséi. Páros bérlet.

Vasárnap, jan. 26-án: 3 Kázmér. Páratlan bérlet.

Előkészületben:

Uj darabok: *Rejtett arcz*, *A zsába*, *Lotti ezredesei*, *Rontó Pál*.

Régi darabok: *Orfeus a pokolban*, *A gésák*, *Erdő szépe*, *Romeo és Julia*.

H I R E K.

1902. jan. 18.

Hópihék.

*Csillogva ringó hópihécskék
Csak szálljatok, keringjete!*

*Én nézem tompa mélasággal,
Mint forgat, hajt a fergeteg.*

Késvargó, omló táncotokba

Belemerül tekintetem,

Bódit, zsibbaszt a zürzavartok, —

S az olyan jól esik nekem...

*És olyan jó elképzelnéni,
Hogy tenn az égben csata van,
S az angyaloknak szárnya tolla,
Az hull a földre untalan.
A képzelgés megnyugovást hoz,
Hogy e mese tán nem hamis, —
S hogy nemcsak vágyak törnek össze,
De még az angyal-szárnyak is...*

Paál Árpád.

A jövődöbéli Kecskemét.

— Szabályozó bizottsági ülés. —

A tegnapi ülés a tizedek rendezésébe kezdett bele. Megállapodásai a következők:

Első tized. A Vásári-kis utca szabályozása a szerint történik, hogy külső vége egyenes irányban haladjon a honvéd kaszárnyáig. Ez az egyenes irány az utca belső felétől egy kissé eltörik. — A tized többi része a kis bizottság terve szerint marad.

Második tized. Dr. Szeless József háza szeglete a Széll-féle telken, Halasi Gyula és a gőzmalom házán át nyitandó új utca által kötendő a Szél-utcahoz. A Szél-utca pedig kinyitandó egyenesen a Fűzes-térig. A Halasi Gyula háza előtti tér a Lejtő-utca irányáig kiszélesítendő. A Lejtő-utca a kis bizottság javaslata szerint marad a mostani szélességben. A Mária-utca nézve szintén a kis bizottság véleménye szerint határozottak. Tehát ezt az utcát kiszélesítik és a Losoney-utca irányában kinyitják. — A többi utcák épígy a kis bizottság terve szerint maradnak.

Harmadik tized. Általában véve a kis bizottság tervezete megmarad e tizedet illetőleg. Csak a Déllő közre nézve határozták azt, hogy az jelenlegi szélességben hagyassék. A Régi-iskola utcának már tegnap jelzett kiszélesítésére nézve, most még azt határozták, hogy a kiszélesítés a kegyesrendiek telke felől történjék.

Negyedik tized. A Kaszap-utca nézve a kis bizottság javaslatát fogadták el. E szerint ez az utca több helyen kibővíti a Budai kis utcába vezető része a jelenlegi irány megtartása mellett kiszélesül.

A negyedik tized többi utcáinak szabályozási terve a mai napra maradt.

— **Népies előadások.** A „Katona József kör” 1902. január 19-én, vasárnap d. u. 4 órakor rendezi a Katona-sétátéren levő városi Vigadó nagytermében a harmadik népies előadást, amely alkalmával *dr. Jászi Viktor* jogtanár úr fogja folytatólag ismertetni a magyar alkotmány főbb elveit és sarkalatos intézményeit. Résztvehet ezen előadásokon minden felnőtt férfi és nő. A Katona József kör választmánya.

— **Elöléptetés és áthelyezés.** A pénzügyminiszter *Gróber* György adóhivatali tisztet a bács-topolyai adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki. A közkedveltségű hivatalnok még e hó 25-ikén elfoglalja új állását.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Joghallgatók Egyesületének folyó hó 17-én tartott választmányi ülésén a főkönyvtáros jelentést tett arról, hogy özv. *Pócsy* Györgyné urnő 40 kötet könyvet ajándékozott az egyesület számára, mintegy 150 korona értékben. E gazdag ajándékért fogadja a bőkezű adakozó ez uton is a joghallgatók egész testületének őszinte, mélyen érzett háláját és köszönetét. Kecskemét, 1902. január 18. A választmány megbízásából: *Paál* Árpád elnök, *Hitter* Miklós főkönyvtáros.

— **Helvécia postája.** A budapesti posta- és távirat-igazgatóság átiratban értesítette a várost, hogy a Helvécia-telep

póstaállomása érdekében beadott kérvényt elintézték a kereskedelemügyi miniszteriumban. Az elintézés kedvező eredményű, vagyis a miniszter engedélyezte azt, hogy ez a pósta-állomás ne csak a nyári időszakban, hanem egész esztendőn keresztül működhesse.

— **Statistika a tüzről.** Szinnyai Imre tűzoltó parancsnok részletes kimutatást állított össze a múlt esztendő tüzeseteiről. E szerint az egész esztendőben 49 tüzeset volt, még pedig 24 a belterületen, 25 a külterületen. A tüzesetek által okozott károk összes értéke 48,828 korona. Ebből a biztosító társaságok utján megtérült 30,284 korona.

— **Jótekonyság.** Steiner Mihályné urnő az általa elárusított kalotaszegi varrottások tiszta jövedelméből 3 koronát, — az „Asztalos ifjuság pedig a f. hó 12-én megtartott multságuk tiszta jövedelméből 6 koronát voltak szivesek a siketné-mák részére beküldeni. Adományaikért a szives adakozóknak a sorssajtotta szerencsétlenek nevében ezton mond hálás köszönetet az igazgatóság.

— **Szépírási és rondírási tanfolyam** nyílik meg folyó évi február 1-én a „Kecskeméti Kereskedelmi Szaktudományi minta irodán” (Nagy-Körösi u. 28.), hol a legelhanyagoltabb írású egyének is feltétlenül tetszetős, sőt határozottan szép kézírásra tehetnek szert. Már pedig a szép kézírás, mint kitűnő ajánló levél tekinthető; azért ajánlatosnak tartjuk, hogy e tanfolyamra minél többen jelentkezzenek. A rondírási mint mesterkéletlen és mégis felette izléses díszírás veendő figyelembe, melynek elsajátítása által megbeesülhetetlen kézi ügyességre lehet szert tenni. Különösen alkalmas fölíratok, czimirások, okiratok stb. kiállítására. A szépírás tandíja 25 korona, a rondírási tandíja 25 korona, az egész tanfolyami időre.

— **Társas vacsora és táncmultság.** A kecskeméti szabó iparosok társulata minden évben egy multsággal szokott részt venni a farsangban. Az idén ezt a szokásos vigasságot február elsején fogják tartani. Társasvacsora és táncmultság lesz e napon. Az erre szóló meghívást még a hét folyamán szétküldi a rendezőség.

— **Tanóra után.** Az elemi iskolások úgy délelőtt, mint a délutáni tanóra után a központtól távolabb eső utcákon oly szilaj vágatással és kiabálással rohannak hazafelé, hogy ez ellen több oldalról panasz érkezett be hozzánk. Elismerjük a mi derék tanférfaink eddig tett intézkedéseit tanulóik között a rendes hazamenetel tekintetében, de hát a gyermek emlékezet mulékony. Jó lesz őket időről időre figyelmeztetni az iskolából való szép, csendes hazamenetelre. Különösen mig a hó tart, mert a járókelők ninesenek biztosítva a hólabdák ellen.

— **A táncitanító bucsuja.** Bajlós Bertalan visszavonult a táncitanítói pályától. Ez alkalomból egy levelet küldött be hozzánk, melyet „Kecskemét város közönségéhez” intézett, s melyben az iránta tanusított jóindulatért köszönetet mondván, bemutatja utódát is Róka P. Pál fővárosi táncitanító személyében. A levél köszönő részlete így hangzik:

„Midőn egész tisztelettel hozom tudomására Kecskemét város közönségének, hogy a táncitanítói pályától viszsza-léptem, nem mulaszthatom el az irántam tanusított jóindulatért és szives pártfogásért ez uton szívem mélyéből eredő forró köszönetemet nyilvánítani.

Hálával fogok mindenkor visszaemlékezni azon felejthetetlen szívélyes fogadtatásra és pártolásra, melyben engem Kecskemét városa 25 esztendőn keresztül részesített. Köszönöm az irántam való bizalmat, melyet felejteni nem fogok soha. Isten önkökkel Bajlós Bertalan.”

— **A sétatéri kut.** Elküldjük bizony a cselédet jó vizért, jó meszire is. A sétatéri kut vizét tartják kitűnő viznek, mert mellékesen „artézi kut”-nak is nevezik, sőt ezen a néven ismerik legjobban. Mennyi, de mennyi szép ének szólt már e kutról e lap hasábjain is. Különösen azért, hogy ott ugy estenden valóságos szerelmi turbékolással egybekötött társas civódási vigalom folyik feltartóztatlanul, ami az arra lakóknak és járó-kelőknek zokon esik kimondhatatlanul. És ez a helyzet áll még mindig változatlanul... Az oda kirendelt rendőr pedig a Sétatér sarkának legelső padján szundikál mélyen, csendesen. Allah növeszse „erélyét” nagyobbra!

— **Idill a vicinálison.** Ugy látszik, hogy az a sok gonosz mese, melyet a helyi érdekű vasúttakra kitaláltak, nem mind mese. Egy kis mezővárosban játszódtott le a minap egy érdekes vicinális történet. E városkába idegen úr érkezett s nadrágot akart szabtatni a helység egyetlen szabójánál. A szabó azonban nem volt odahaza. Valamelyik koresmában kujtorgott. De melyikben? Ezt kideríteni a majsztérnek volt a feladata, aki végig is járta valamennyi koresmát, mig végre a férjére ráakadt. Az idegen úr azonban megunván a dolgot, rohant a vasúthoz s felült a vicinálisra, mely indulóban volt. A majszter nem akarta elszalasztani a keresetet, utánna az idegennek s éppen akkor akadt rá, mikor a vonat már indulásra füttyentett. A majszter azonban nem vesztette el a fejét, hanem megkérte szépen a vonatvezetőt, hogy várjon addig, mig ő mértéket vesz. Miért ne tenné meg a vicinális vonatvezető ezt a kis szivességet? Az idegen úr kiszállt, a majszter mértéket vett róla, megegyeztek a szövetben is, a határidőben is s mig ez az ügylet teljesen meg nem kötött, addig a vonat nem zakatolt tovább.

Anyakönyvi kivonat.

— jan. 16.

Születések: Kulesár Viktória rk., Kulhanek Ferenc rk., Wolf Jenő izr.

Halálozások: Somodi Klára ev. ref. 35 éves, Ágoston Juliánna özv. Turbók Istvánné rk. 74 éves, Somodi Erzsébet ev. ref. 2 éves, Bari György rk. 73 éves.

Kihirdettek: Pintér István rk. és Till Rozália rk.; Szándi Dömötör rk. és Kiss Teréz rk.

— jan. 17-én.

Születések: Kovács Mária rk., Piegler Mária rk., Rigó István ev. ref., Csáki Sándor rk., Kemény József rk. (113).

Halálozások: Szabadi Pál holtta nyilvánított, özv. Beke Istvánné Bogrnár Juliánna ev. ref. 71 éves, Kullai László rk. 2 hónapos, Szalontai Mária ev. ref. 6 napos. (87.)

Kihirdettek: Tóth Bálint rk. és Bedor Mária rk., Oláh István rk. és Szakál Rozália rk., Apró István rk. és Nagy Juliánna rk., Gere József ev. ref. és Rác Magdolna rk., Pap Pál rk. és özv. Polyák Sándorné szül. Kozma Verona rk. (97.)

Szerkesztői üzenet.

Dr. V. Gy. Debrecen. Köszönjük a szives érdeklődést! N. O. Dárius=Veszélovszky László. Lucius=Paál Árpád.

Adriennához. Még mindig nem üti meg a mértéket. Próbálkozzék különben amolyan apró, hangulatos közlemények írásával is. Az ilyen prózában irt költeményeket nagyon szivesen fogadják mostanában.

— **Télen.** Ügyes, formás, értelmes rimeik vannak. De a gondozott külalakban a tartalom alélt; halvány benne a hangulat.

KECSKEMÉTI SZINHÁZ.

Ma, vasárnap 1902. évi január hó 19-én

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor félhelyárral:

Asszonyregiment.

Operette.

Este:

A vigécze.

Énekes fővárosi bohózat 3 felvonásban.
Irtá couplékkal: Kövessy Albert.

SZEMÉLYEK:

Müller Sebestyén, füszerkereskedő	— — —	Nagy Dezső
Szidi) leányai	— — —	Somló Margit
Gizi)	— — —	Aradi Aranka
Csuka Dénes, pesti nagykereskedő	— — —	Károlyi Lajos.
Alfréd, fia	— — —	Radványi Dezső
Berzsenyi Győző)		Almássy Endre
Kónya Manó)		Benedek Gyula
Abelesz Samu)	vigécek	Kövessy Albert
Czakó Viktor)		Juhász Pál
Griffli Szaniszló, segéd		
Müllernél	— — —	Latabár
Lengy Fány, trafikos		
leány	— — —	Sziklay Szeréna
Melánia, Abelesz felesége		Károlyiné

KEZDETE ESTE 1/8 ÓRAKOR.

Nyilttér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget aS zerk.)

Borivőknek, kik a bort savanyuvízrel szetik vegyíteni, mindenképp ajánlatos:

MATTONI-FELE

GISSHÜBLER

legfinizáltabb égvíznyes

SÁVANYU-KUT

ajánlatos: E víz kösömbözteti a bor savát és az italnak kellemes, ingerő mellékist ad, annélkül, hogy azt feketére festend.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház!

A **Kistemplom-téren**, VII tized 147. sz. a. Sarkantyú- és Görbe-utca sarok, Kovács Sándor ujonnan épült háza tőzsomszédságában levő **ház**, mely áll 3 egymásba nyíló szoba és előszoba, konyha, éléstár, továbbá pincze és faskamrából, szabadkézből örök áron **eladó.** — Értekezhetni ott a helyszínen a tulajdonossal 1035-3-2

Földirtok-eladás.

Ágasegyházán, Ág Béláné Mónus Lina tulajdonát képező földirtokok — van rajta 2 tanya, a kellő melléképületekkel — szabadkézből **eladó.** Értekezni lehet **Ág Bélával.** 1037-3-1

Ház-eladás.

IV. tized, 153. sz. a. ház, melyben van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra és négy lóra való istálló; Öz- és Szarvas-útczára szolgáló nagy udvarral, kedvező fizetési feltételekkel, szabadkézből **eladó.** esetleg 2 szobás lakás azonnal kiadó. 951-10-9

Eladó ház.

A Nagykörösi-útca közelében, IV. t., Gyik-útca 36. sz. alatt egy még **hét évig adómentes ház**, mely áll 4 szoba, 2 előszoba, konyha, cselédszoba, s egyéb mellékhelyiségekből, tágas folyosó és kerttel, **eladó**.

Értekezni lehet ugyanott **özv. Mády Jánosnéval**.

929-?-8

Hirdetmény.

Vagyonbukott Kóhn Gyula félegyházi lakos csődügyében a csődválasztmány 1902. évi január hó 13-án kelt határozata folytán alólírt csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy a csődleltár 1—2714. t. szám a. összeirt, 64445 kor. 05 fillér beszerzési árral szemben 24383 kor. 92 fillér becserítéket képviselő árúraktár, boltberendezés és vásári elárúsító bódé zárt ajánlati verseny útján eladatik, a következő feltételek alatt:

1. Ajánlattevő köteles 2450 kor. bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatát az egész árúraktárra, berendezésre és vásári bódéra nézve **1902. évi február hó 10. napjának d. e. 10. órájáig** alólírt csődtömeggondnoknál egy ajánlatban Kecskeméten benyújtani.

2. Az elkésett, bánatpénzzel el nem látott, avagy nem kellően ellátott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

3. Az ajánlatok 1902. évi február hó 10-én délelőtt 1/2 11 órakor csődtömeggondnok lakásán a csődválasztmány által bontatnak fel, mely alkalmal az ajánlatok felett a csődválasztmány határozni fog.

4. Az ajánlat ajánlattevőre azonnal a csődtömegre azonban a csődválasztmány elfogadása után válik kötelezővé.

5. Vevő köteles az egész vételárat ajánlatának elfogadásától számított 8 nap alatt egy összegben csődtömeggondnok kezéhez kifizetni, s ettől számított 8 nap alatt az öt terhelő vételi illeték kifizetésének igazolása mellett a vétel tárgyát tömeggondnoktól átvenni.

6. A csődválasztmány az adásvétel tárgyát képező árukért sem mennyiség, sem minőség, sőt még leltári számadás helyessége tekintetében sem szavatol.

7. Ha a fentebbi feltételek valamelyikének vevő eleget nem tenne, bánatpénzének elvesztése mellett az árúraktár vevő költsége és veszélyére újabb ajánlati verseny, esetleg árverés útján fog eladni.

8. A csődleltár alólírt csődtömeggondnoknál Kecskeméten, II. tized 87. sz. a. bármikor, az árúraktár pedig Kun-Félegyházán, csődtömeggondnokkal leendő előleges megállapodás folytán kitűzendő határidőben megtekinthető.

Kecskemét, 1902. január 13-án tartott csődválasztmányi üléséből.

Zimay Károly,

tömeggondnok.

1030-3-3

ELADÓ VARRÓGÉP!!

Egy jó karban levő **Ringschif-féle varrógép**, mely szabóknak és czipészeknek igen alkalmas, **eladó**. — Czim: **Blodicsek**, Kiszvári ú. 147. sz. 1038-1-1

Legjobb fűtőanyag!

A tojásalakú brikett-szén, mely a legjobb tatai szénből lesz előállítva, **fűtőerőben eléri a porosz szenet, szobafűtésre valamint főzésre kitűnő**, mert szagtalan, nem porlik, **salak nélkül hamuvá ég**, egyforma darabokból áll, **nem kell törni**, mindenütt eláll, anélkül, hogy szétesnék, **bármely fűtőkemenczében kitűnően ég és koks helyett is használható**.

100 kilogramm házhoz szállítva 2 kor. 80 fillér (1 frt 40 kr.);
500 kilogramm vételnél házhoz szállítva 2 kor. 72 fillérért (1 frt 36 kr.) kapható 1005-30-20

ZILZER ADOLFNÁL,

a Magyar Általános Kőszénbánya-Részvénytársaság főelárúsítójánál,

Mezei-útca és Trombita-útca sarkán.

Ugyanott kapható száraz vágott **tölgyfa** 100 kilogr. 2 koronáért, tölgy-hasábfá ölenként, házhoz szállítva **29** koronáért.

Egy férfi öltöny 35 korona!

Van szerencsém a tisztelt közönségnek tudomására adni, hogy az 1901. évről megmaradt **nyári szövetekből egy öltönyt 35! koronáért készítek**.

Kiváló tisztelettel:

Pintér B.

1036-2-1 katonai- és polgári szabó.

Házeladás!

IV. t., Fűrj-u. 102. sz. a. ház, melyben van 8 szoba, 3 konyha, 3 kamra és külön fűskamra, mosókonyha, pincze; — szőlőskert, tágas udvar és jó kúttal, — **kedvező fizetési feltételek mellett örökáron eladó**. — Értekezni lehet ugyanott a háztulajdonossal.

1008-30-18

Lamarche Albert

nagykárolyi parketgyártmányainak lerakását vakpadlóra vagy aszfaltba rakva, ugyszinte vakpadló-, hajó- és egyéb

padozatok

elkészítését jótállás és jutányos árak mellett elvállalja

Hofmann István a Lamarche Albert nagykárolyi parketgyárának magyarországi bizományosa. Raktára és irodája: 977-13-4

Budapest, VIII., Kisfaludi-u. 26. sz. (Nap-útca sarkán),

a hol mindig dús parket-készlet eladásra is tartatik.

Telefon.

Telefon.

Ház-eladás!

IV. t., Szarvas-útca 183. sz. alatti ház, melyben van: 4 szoba 2 konyha, külön mosókonyha, 2 kamra, jó nagy pincze, istálló, disznóhizlaló, kövezett udvar, kúttal, **eladó**. — Értekezhetni: **Dékány György** tulajdonossal II. tized, 69. szám alatt. 931-?-18

Kiadó ház!

A Halasi-fő-útezőn, I. tized 20. sz. alatt fekvő ház, jövő 1902. évi május hó 1-étől **haszonbérbe kiadó**. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos **Horváth Béla** Budapest, VIII., Röck Szilárd-útca 3. sz. 945-7-7

..... Első Kecskeméti .....

Hirlapkiadó- és Nyomda-Részv.-társaság

Suhász-féle ház KECSKEMÉTEN Budai-nagy-útca

♦ ♦ Ajánlja a t. közönség szives pártfogásába modern betűkkel és gépekkel megfelelően felszerelt ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

KÖNYVNYOMDÁGÁT

minden e szakba vágó munkák gyors, pontos, izléses és versenyképes kivitelére, szolid árak mellett. ♦ ♦ ♦

A vasárnap megjelenő Kecskeméti Lapok és melléklapja, a naponként megjelenő Kecskeméti Friss Újság kiadóhivatala.

Hirdetések mérsékelt árban! .....

..... Többszöri hirdetésnél nagy kedvezmény!

